

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΗΛΩΣΗ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΟΠΑ ΝΟΣΤΡΑ ΖΗΤΕΙ ΝΑ ΔΙΑΤΗΡΗΘΟΥΝ ΕΠΙΤΟΠΟΥ ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Χάγη, 18 Νοεμβρίου 2020 - Η Ευροπα Nostra, η Ευρωπαϊκή φωνή της κοινωνίας των πολιτών, που έχει δεσμευτεί για τη διατήρηση και την ανάδειξη της σημασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, καλεί όλους τους ενδιαφερόμενους εταίρους, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, να ενώσουν τις δυνάμεις τους προκειμένου να διασφαλιστεί η επιτόπου διατήρηση των εξαιρετικών αρχαιοτήτων που ανακαλύφθηκαν στον Σταθμό Μετρό Βενιζέλου στη Θεσσαλονίκη. Αυτό αποτελεί τη μοναδική λύση που εγγυάται τη διατήρηση της αυθεντικότητας ενός μνημείου πολιτιστικής κληρονομιάς εξαιρετικά σημαντικού για την κατανόηση της κοινής μας Ευρωπαϊκής κληρονομιάς και ιστορίας.

Την περίοδο από τον 4ο έως τον 9ο αιώνα μ.Χ., στην οποία ανήκουν τα ορατά αρχαιολογικά κατάλοιπα, η Θεσσαλονίκη υπήρξε μία από τις σημαντικότερες πόλεις της Ανατολικής Ρωμαϊκής/Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, όπως καταδεικνύει η εξαιρετική αρχιτεκτονική και καλλιτεχνική αισθητική ποιότητα των εκκλησιών και των ψηφιδωτών που ήδη συμπεριλαμβάνονται στον Κατάλογο Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς της UNESCO. Οι αρχαιότητες αυτές θα αποτελούσαν πράγματι αξιόλογη προσθήκη στα υφιστάμενα μνημεία παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, στοιχειοθετώντας -όπως και εκείνα- ένα εξαιρετικά εντυπωσιακό αστικό περιβάλλον πολιτικών και πολιτιστικών εξελίξεων στη Θεσσαλονίκη, οι οποίες αποδείχθηκαν ιδιαίτερα σημαντικές για την Ευρωπαϊκή Ιστορία.

Το Συμβούλιο της Ευροπα Nostra αποφάσισε ομόφωνα για το ζήτημα, στη διαδικτυακή του συνεδρίαση της 16ης Νοεμβρίου 2020. Την παραπάνω άποψη έχει ήδη εκφράσει η Ευροπα Nostra σε επιστολές αιτιολογημένης γνώμης τις οποίες διαβίβασε ο Εκτελεστικός της Πρόεδρος, Καθηγητής Δρ. Hermann Parzinger, στην Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας (με ημερομηνία 17 Ιουλίου 2020) και πιο πρόσφατα στον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας (με ημερομηνία 5 Νοεμβρίου 2020). Την ίδια αυτή άποψη συμμερίζεται μεγάλος αριθμός βυζαντινολόγων, συντηρητών και αρχαιολόγων από ολόκληρο τον κόσμο.

«Όπως έχουν ήδη ενημερωθεί η Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας και η Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, το Συμβούλιο της Ευροπα Nostra επιθυμεί να τονίσει την ιδιαίτερη σημασία για την Ευρώπη ως σύνολο, και όχι μόνο για την Ελλάδα, των εξαιρετικών αρχαιοτήτων που ανακαλύφθηκαν στον Σταθμό Μετρό Βενιζέλου στη Θεσσαλονίκη. Από τον 4ο έως τον 9ο αιώνα μ.Χ., η Θεσσαλονίκη υπήρξε μία από τις πόλεις όπου συμβίωσαν και αλληλεπιδράσαν μεταξύ τους στοιχεία του Ελληνικού, Ρωμαϊκού και Ιουδαίο-Χριστιανικού πολιτισμού, δημιουργώντας μια πραγματικά ευρωπαϊκή πολιτιστική σύνθεση που προοδευτικά συνέβαλε στην ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής πολιτιστικής ταυτότητας» δήλωσε ο **Καθηγητής Δρ. Hermann Parzinger**, Εκτελεστικός Πρόεδρος της Ευροπα Nostra, διακεκριμένος αρχαιολόγος και ο ίδιος.

EUROPA
NOSTRA

The Voice of
Cultural Heritage
in Europe

La Voix du
patrimoine culturel
en Europe

www.europanostra.org

International Secretariat
Secrétariat international
Lange Voorhout 35
NL - 2514 EC Den Haag
T +31 70 302 40 50
F +31 70 361 78 65
E info@europanostra.org

Brussels office
Bureau de Bruxelles
Rue de Trèves 67
B - 1040 Bruxelles
T +32 2 400 77 02
F +32 2 234 30 09
E bxl@europanostra.org

ING Bank (NL) N° 63 18 630
IBAN: NL63INGB0006318630
BIC: INGBNL2A

KvK (NL) N° 27281560

«Οι αρχαιότητες αυτές αντιπροσωπεύουν τα μόνα αυθεντικά μνημεία της κεντρικής οδικής αρτηρίας της πόλης, της περίφημης αρχαίας Εγνατίας Οδού, ενώ ταυτόχρονα η διαστρωμάτωση πέρα από τα ορατά κατάλοιπα παρέχει μια μοναδική καταγραφή της συναρπαστικής ιστορίας της πόλης. Πρέπει να τονίσουμε ότι κάτω από τα κατάλοιπα του 4ου αιώνα μ.Χ. σώζονται αρχαιότερες αρχαιολογικές μαρτυρίες, που χρονολογούνται έως και από την ίδρυση της πόλης από τον Κάσσανδρο τον 4ο αιώνα π.Χ. Οι αρχαιότητες αυτές, επομένως, αποτελούν έναν θησαυρό ανεκτίμητης γνώσης, η οποία θα χαθεί αμετάκλητα εάν επιτραπεί οποιαδήποτε εργασία απόσπασης» πρόσθεσε ο Καθηγητής Parzinger.

Η διαδικασία απόσπασης και επανατοποθέτησης, όπως προτείνεται σήμερα, είναι σχεδόν απόλυτα βέβαιο ότι θα εκθέσει αυτές τις αρχαιότητες σε σημαντική απώλεια της γνησιότητάς τους και σοβαρές φθορές, ιδίως δεδομένης της απουσίας, στην τρέχουσα πρόταση, οποιασδήποτε λεπτομερούς αναφοράς στον τρόπο επανατοποθέτησής τους. Επιπλέον, πολλά ζητήματα που ενδέχεται να προκύψουν κατά τη διαδικασία απόσπασης παραμένουν αδιευκρίνιστα, καθώς τα χαμηλότερα στρώματα δεν έχουν διερευνηθεί και παραμένουν άδηλα.

Επομένως, η διαφύλαξη της αυθεντικότητας αυτών των αρχαιοτήτων μέσω της κατά χώραν διατήρησής τους αποτελεί και προϋπόθεση για την πιθανή μελλοντική επιτυχημένη ένταξή τους στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO. Ως γνωστόν, η Σύμβαση Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO αποκλείει ρητά από την καταχώριση ως μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς τις αρχαιότητες που έχουν αφαιρεθεί και αργότερα επανατοποθετηθεί.

Αν και θα μπορούσε κάποιος να επικαλεστεί ως προηγούμενο την ένταξη στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO του ιστορικού κέντρου της Βαρσοβίας στην Πολωνία ή του Abu Simbel στην Αίγυπτο, κάτι τέτοιο δεν πρέπει να θεωρηθεί ως εξαίρεση στον κανόνα, αλλά ως αναγνώριση προσήλωσης σε ιστορικές μνήμες προ κατακλυσμιαίων γεγονότων, όπως η καταστροφή της παλιάς Βαρσοβίας από τους Ναζί ή η κατασκευή του φράγματος του Ασουάν.

«Το ιστορικό κέντρο της Θεσσαλονίκης έχει δυστυχώς πληρώσει πολλές φορές το υψηλό τίμημα της απώλειας σημαντικών στοιχείων της ιστορίας του λόγω τραγικών γεγονότων αλλά και στον βωμό της σύγχρονης ανάπτυξης. Κάθε τέτοια απώλεια στερεί από τις μελλοντικές γενιές υλικά στοιχεία σημαντικά για το παρελθόν τους. Μια επανάληψη αυτού του σφάλματος σήμερα θα ήταν αδικαιολόγητη» τόνισε ο **Καθηγητής Δρ. Paolo Vitti** (Ιταλία), αρχιτέκτονας και ιστορικός, μέλος του Συμβουλίου της Europa Nostra. «Οι αρχαιότητες αυτές αποτελούν τμήμα ενός μωσαϊκού, του οποίου οι ψηφίδες είναι διάσπαρτες σε μια απέραντη περιοχή μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Η *in situ* διατήρηση των αρχαιοτήτων θα συμβάλει αποφασιστικά στη μελλοντική έρευνα, θα εμπεδώσει την αξία τους και θα διευρύνει την κατανόησή μας για την ιστορική διαστρωμάτωση της πόλης» πρόσθεσε ο Καθηγητής Vitti.

Η παρούσα δήλωση του Συμβουλίου της Europa Nostra αντιπροσωπεύει μία εκ νέου έκκληση

της Ευρωπαϊκής κοινωνίας των πολιτών προς τις Ελληνικές Αρχές και τα αρμόδια θεσμικά όργανα της ΕΕ για την αποτελεσματική τήρηση των σχετικών διεθνών και Ευρωπαϊκών συμβάσεων, συστάσεων και βέλτιστων πρακτικών αναφορικά με την αρχαιολογική κληρονομιά, διασφαλίζοντας την επιτόπου διατήρηση των προαναφερόμενων εξαιρετικών αρχαιοτήτων της Θεσσαλονίκης. Έτσι, η Ελλάδα και η Ευρωπαϊκή Ένωση -που έχει παράσχει χρηματοδότηση με τη μορφή επιχορηγήσεων και δανείων για την κατασκευή του μετρό στη Θεσσαλονίκη- θα επιβεβαιώσουν τη συνεχιζόμενη ισχυρή δέσμευσή τους σχετικά με την κοινή πολιτιστική μας κληρονομιά ως αποφασιστικό παράγοντα για το βιώσιμο και χωρίς αποκλεισμούς μέλλον της Δικής μας Ευρώπης.

Επικοινωνία Europa Nostra:

Βίκυ Μακρίδου

E: vm@europanostra.org

K: +31 618497463